

Economic Policy Reforms **Going for Growth - 2006 Edition**

Summary in Czech

Reformy hospodářské politiky **Cesta růstu – vydání 2006**

Přehled v českém jazyce

Shrnutí

Za poslední dvě desetiletí se životní úroveň v řadě zemí OECD, zejména v Japonsku a několika zemích kontinentální Evropy, oproti zemím s nejlepšími výsledky nadále poklesla. Současně se v jiných zemích OECD zvýšil potenciální růst. Tento výkonnostní rozdíl představuje politické lekce o tom, jak nejlépe podněcovat trvalý růst životní úrovně.

První vydání *Cesta růstu (Going for Growth)*, které vyšlo před rokem, na některé tyto lekce poukázalo. Dalo vzniknout nové formě hodnotících průzkumů, která doplňuje tradiční metody zaměřené na konkrétní země a odvětví. S použitím ukazatelů strukturální politiky s dobře stanovenou vazbou na hospodářskou výkonnost a podrobných zpráv komisí a pracovníků OECD bylo pro každého člena OECD vyvozeno pět doporučení pro tvorbu opatření.

V loňském vydání byla pozornost věnována zejména trhu práce a zboží. Toto druhé vydání hodnotí pokrok dosažený v těchto oblastech. Kromě toho rozšiřuje záběr ukazatelů a tím posiluje provádění strukturálního dohledu tak, aby bral v úvahu opatření, která stimulují inovaci, tradičně považovanou za jeden z hlavních motorů růstu. Ve stejném duchu, i když poněkud opatrněji, toto vydání *Cesta růstu* také zkoumá, jak regulace aktivit v této oblasti ovlivňuje hospodářský růst. V poslední části se s odstupem zamýšlí nad metodikou měření úspěchu používanou v průběhu sledování.

Kapitola 1 podává přehled o pokroku, kterého země dosáhly za poslední rok při přijímání opatření, která jsou v souladu s prioritami identifikovanými vydáním *Cesta růstu* z roku 2005. Hodnotí se zde úspěchy při reformě politiky ke zlepšení produktivity práce a využití pracovních sil, přičemž jsou shrnuta následující klíčová zjištění:

- S ohledem na priority politiky ke zvýšení produktivity práce, jsou v plném proudu nebo již byly uskutečněny kroky vycházející z určených priorit směrem k uvolnění kontroly vstupu na produktové trhy a dalších opatření omezujících konkurenci, a dále opatření posilující formování lidského kapitálu a reformující další různé oblasti politiky ovlivňující produktivitu práce.
- Pokud jde o priority opatření ke zlepšení využití pracovní síly, reformy vycházející z identifikovaných priorit nebyly ve většině případů, zejména v zemích kontinentální Evropy, přijaty ani plánovány. Dochází například k realizaci jen mála opatření ke snížení stále vysokých implicitních daní pracovníků nad určitý věk, „daňových klínů“ a dolní limity ceny práce. Větší ochotu k reformám je vidět v oblasti příspěvků při pracovní neschopnosti a nemoci.

Tento přehled vychází z poznámek pro každou zemi OECD (a Evropskou unii jako celek), které poskytují více podrobností o pokroku v každé z pěti specifických priorit (*Kapitola 2*). Kromě schvalování legislativy a dalších rozhodnutí k realizaci reforem dokumentují poznámky k jednotlivým zemím i rannější stádia reforem, jako například vládní prohlášení a návrhy zákonů předložené parlamentům.

Kapitola 3 srovnává inovační úsilí a výsledky jednotlivých zemí a hlavní oblasti opatření, které měly na tyto výsledky vliv. Inovace jsou dlouhodobě klíčovým zdrojem pokroku v oblasti materiální životní úrovně, avšak výsledky inovačního úsilí jsou obecně značně nejisté a přínos pro společnost jako celek může být větší než pro soukromé firmy. Pro podporu inovace proto vlády zavedly nejrůznější opatření, jako je finanční podpora soukromých projektů výzkumu a vývoje a financování výzkumu ve státě financovaných institucích. Patentové právo a další vymahatelná opatření také poskytují inovátorům časově omezené právo exkluzivně využívat výsledky svých inovací.

V posledních letech se většina úsilí zaměřovala na zvyšování efektivity těchto a jiných opatření ke zlepšení efektivity inovačních systémů. Vedlo to nejen ke zdokonalení nástrojů pro financování výzkumu a vývoje, ale také k zavedení zásad k posílení interakce mezi státem financovanými výzkumnými organizacemi a průmyslem.

Analýza hlavních motorů inovace, uvedených v *Kapitole 3*, byla použita pro určení souboru doporučení pro jednotlivé země k podpoře inovací. Tato doporučení pro všechny země OECD jsou formulována v poznámkách k jednotlivým zemím uvedeným v *Kapitole 4*. Byl uplatněn stejný přístup jako pro trhy práce a zboží: pro přiblížení se nejlepší praxi bylo – na podkladě zjištěných slabín stavu opatření společně s podprůměrnými výsledky v oblasti inovací nebo nedostatečnosti přímých determinantů inovace (jako jsou dovednosti či finanční situace) – doporučeno provádění reforem.

Při pohledu na výsledky inovace a stanovená doporučení pro opatření vyvstává následující rozdělení zemí do skupin:

- K předním inovátorům patří severské země, Spojené státy a Japonsko. Většina z nich zaznamenala v posledním desetiletí výrazný růst produktivity (kromě Japonska). Většina z nich také vykazuje vysokou vzdělanost dosaženou terciárním vzděláváním. Některé však čelí výzvě potřeby posílení inovace v oblasti služeb.
- Na druhém konci výkonnostního spektra inovace se nachází Jižní Evropa s potřebou zlepšení v oblasti vzdělávání a Střední Evropa s potřebou silnější konkurence na produktovém trhu.
- Ve středu se nacházejí anglicky hovořící země, vyjma Spojených států, které se obecně vyznačují dobrou produktivitou. Jejich společným problémem je posílení vazby mezi státem financovaným výzkumem a průmyslem.
- Zbývající země – zejména Francie a Německo – vykazují spíše nadprůměrné inovační výsledky, avšak potřebují posílit terciární vzdělávání. Většina z nich může také zlepšit hospodárnost přijatých finančních opatření pro podporu soukromého výzkumu a vývoje.

Kapitola 5 se snaží osvětlit souvislost mezi regulací finančního trhu a hospodářským růstem. Ukazuje se, že finanční systémy jednotlivých zemí OECD se podstatně liší, a to co do celkové velikosti, struktury a stupně konkurenčních tlaků, působících na bankovním trhu a trhu cenných papírů. Do určité míry tato variabilita odráží rozdíly regulačních prostředí. Zejména legislativní prostředí, které udržuje nadměrně vysoké bariéry konkurence v bankovníctví nebo dává příliš malou ochranu investorům na trhu cenných papírů, brzdí rozvoj finančních systémů a vede ke slabšímu hospodářskému růstu. Zjištění ze zpráv empirické analýzy, uvedená v této kapitole, vlastně ukazují, že sektory, které jsou více závislé na externím financování, rostou rychleji v zemích, kde je legislativa více nakloněna finančnímu rozvoji.

Kapitola 6 hodnotí, do jaké míry slouží hodnota HDP na hlavu jako přiměřené měřítko celkové životní úrovně. Jiné ukazatele národních ekonomik jsou možná pro tento účel vhodnější, avšak nejsou bezprostředně k dispozici a v každém případě mají ve většině zemí OECD úzkou souvislost s HDP. Ilustrační kalkulace pro „rozšíření“ parametru HDP o volný čas, sdílení příjmu v rámci domácností a otázky rozdělení naznačují, že pořadí zemí vycházející z těchto ukazatelů a HDP na hlavu je obecně podobné. Celkově lze říci, že hodnota HDP na hlavu je nadále zásadní pro jakékoli posouzení životní úrovně, ale pro komplexnější obraz o životní úrovni je nutno ji doplnit o další měřítko.

© OECD 2006

Tento přehled není oficiálním překladem OECD.

Reprodukce tohoto Přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD
www.oecd.org/bookshop/

Více informací získáte na Odboru pro legislativu a překlady při OECD,
Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights/

